

Sprawozdanie z Przejrzystości Działania

**KPMG Audyt Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością Sp. k.
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2016 r.**

KPMG w Polsce

KPMG.pl

Spis Treści

1	Kim jesteśmy	4			
1.1	Nasze usługi	4			
1.2	Nasza strategia	4			
2	Forma organizacyjno-prawna i struktura zarządzania	4			
2.1	Forma prawna i struktura własnościowa	4			
2.2	Struktura zarządzania	5			
3	System kontroli jakości	5			
3.1	Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo	6	3.6.1.1	Odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu	14
3.1.1	Obowiązki kierownictwa związane z zarządzaniem jakością i ryzykiem	7	3.6.1.2	Krytyczna ocena dowodów badania i stosowanie zawodowego sceptycyzmu	14
3.2	Współpraca z odpowiednimi klientami	7	3.6.1.3	Mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza	15
3.2.1	Akceptacja klientów i kontynuacja prowadzonych projektów i współpracy z klientami	7	3.6.1.4	Właściwie poparte i udokumentowane wnioski	15
3.2.2	Proces oceny potencjalnych klientów i projektów	7	3.6.1.5	Kontrola jakości pracy przez recenzenta (EQCR)	15
3.2.3	Kontynuacja współpracy z klientami	8	3.6.1.6	Raportowanie	16
3.2.4	Zarządzanie portfelem klientów	9	3.6.1.7	Wnikliwa, otwarta i szczerza dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór	16
3.3	Jasno określone standardy i efektywne narzędzia rewizji finansowej	9	3.6.1.8	Koncentracja na efektywności badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych	16
3.3.1	Metodyka i narzędzia świadczenia usług rewizji finansowej	9	3.6.2	Ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów	17
3.3.2	Niezależność, rzetelność, etyka zawodowa i obiektywność	10	3.7	Zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy	17
3.3.2.1	Ogólne zasady	10	3.7.1	Monitorowanie	17
3.3.2.2	Niezależność pracowników i partnerów	10	3.7.1.1	Monitorowanie wewnętrzne	17
3.3.2.3	Szkolenia oraz potwierdzanie stosowania zasad niezależności	10	3.7.1.2	Monitorowanie zewnętrzne	18
3.3.2.4	Rotacja partnerów i kluczowych biegłych rewidentów	10	3.7.2	Informacja zwrotna od klientów	18
3.3.2.5	Usługi niebędące usługami rewizji finansowej	11	3.7.3	Współpraca z regulatorami	18
3.3.2.6	Niezależność firmy	11	4	Informacja finansowa	19
3.3.2.7	Konflikt interesów	12	5	Zasady wynagradzania partnerów i kluczowych biegłych rewidentów	20
3.3.2.8	Polityka przeciwdziałania przestępstwom i korupcji	12	6	Struktura sieci KPMG	20
3.4	Rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami	12	6.1	Struktura prawna	20
3.4.1	Rekrutacja	12	6.2	Obowiązki i zobowiązania firm członkowskich	20
3.4.2	Rozwój osobisty	12	6.3	Ubezpieczenie odpowiedzialności zawodowej	20
3.4.3	Ocena efektywności i wynagrodzenia	12	6.4	Struktura zarządzania	20
3.4.4	Angażowanie do projektów	12	6.5	Regionalni liderzy ds. jakości i zarządzania ryzykiem	21
3.5	Zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie	13	7	Oświadczenie Zarządu KPMG Audyt Sp. z o.o., komplementariusza KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów	22
3.5.1	Szkolenia zawodowe	13	8	Biegły rewident odpowiedzialny za sporządzenie niniejszego sprawozdania	23
3.5.2	Akredytacja i licencjonowanie	13	A	Załączniki	23
3.5.3	Dostęp do specjalistycznej wiedzy	13	A.1	Jednostki zainteresowania publicznego, dla których KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wykonywała czynności rewizji finansowej w 2016 roku.	23
3.5.4	Konsultacje	13			
3.5.5	Rozwój znajomości biznesu i wiedzy branżowej	14			
3.6	Wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny	14			
3.6.1	Procedury wykonywania czynności rewizji finansowej stosowane w KPMG	14			

Szanowni Państwo,

Zgodnie z wymaganiami art. 88 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym („Ustawa”), przedstawiamy Sprawozdanie z przejrzystości działania firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. za rok 2016.

W ramach KPMG w Polsce działają trzy podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, z których dwa świadczyły usługi w 2016 roku: KPMG Audyt Sp. z o.o. oraz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Dla obu tych podmiotów publikujemy osobne sprawozdanie z przejrzystości działania.

Przedstawione w niniejszym dokumencie informacje opisują sposób wykonywania usług przez KPMG w Polsce zgodnie z obowiązującymi wymogami i prezentują działania firmy w spełnianiu najwyższych standardów jakości.

Andrzej Ścisłowski
Partner Zarządzający

1 Kim jesteśmy

1.1 Nasze usługi

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. należy do międzynarodowej sieci KPMG, świadczącej profesjonalne usługi poświadczające, usługi podatkowe i doradcze.

Firmy członkowskie sieci KPMG są niezależnymi firmami, stowarzyszonymi z KPMG International, spółką prawa szwajcarskiego. KPMG na świecie zatrudnia ponad 189 000 osób w firmach członkowskich działających w 152 krajach. KPMG w Polsce działa w siedmiu biurach zlokalizowanych w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach, Gdańsku i w Łodzi, w których na dzień 31 grudnia 2016 zatrudnionych było łącznie 1552 pracowników.

Szczegółowe informacje o usługach świadczonych przez firmy KPMG w Polsce znajdują się na naszej [stronie internetowej](#).

1.2 Nasza strategia

Zgodnie z naszą strategią, dążymy do osiągnięcia i utrzymania wiodącej pozycji firmy świadczącej profesjonalne i kompleksowe usługi doradcze.

2 Forma organizacyjno-prawna i struktura zarządzania

2.1 Forma prawna i struktura własnościowa

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jest podmiotem stowarzyszonym z KPMG International Cooperative („KPMG International”), działającym na podstawie prawa szwajcarskiego. Więcej informacji dotyczących działania KPMG International oraz współpracy z podmiotami stowarzyszonymi znajduje się w załączniku do KPMG International Transparency Report 2016.

KPMG jest zastrzeżonym znakiem towarowym i nazwą, pod którą działają firmy członkowskie. Prawo do używania nazwy i znaku towarowego KPMG określone jest w umowach firm członkowskich zawartych z KPMG International.

Zgodnie z umowami zawartymi z KPMG International, firmy członkowskie są zobowiązane do postępowania zgodnego z polityką i procedurami KPMG International, w tym do przestrzegania standardów jakości, które określają sposób działania i świadczenia usług.

Firmy członkowskie działają w ramach lokalnych struktur własności oraz zarządzania. Każda firma odpowiada indywidualnie za podejmowane przez siebie działania i zobowiązania. KPMG International oraz inne

firmy członkowskie nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Jeżeli firmy członkowskie tworzą organizację składającą się z więcej niż jednego podmiotu gospodarczego, również w takim przypadku każda firma ponosi indywidualną odpowiedzialność za dokonane w swoim imieniu działania i zobowiązania.

W ramach KPMG w Polsce działają następujące podmioty, mające siedzibę w Warszawie, przy ul. Inflanckiej 4A:

- KPMG Sp. z o.o.
- KPMG Audyt Services Sp. z o.o.
- KPMG Audyt Sp. z o.o.
- KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
- KPMG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
- KPMG Usługi Księgowe Sp. z o.o.
- KPMG Advisory Sp. z o.o.
- KPMG Advisory Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
- D. Dobkowski Sp. k.
- KPMG Tax M. Michna Sp. k.
- KPMG Tax Sp. z o.o.
- KPMG Restructuring Sp. z o.o.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jest spółką prawa polskiego, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod nr 3546. Wspólnikami KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. są:

Komplementariusz:

KPMG Audyt Sp. z o.o.

Komandytariusze:

- KPMG Sp. z o.o.
- Monika Anita Bartoszewicz
- Steven Baxted
- Ulf Becker
- Marek Stanisław Bienias
- Janusz Charytonowicz
- Arkadiusz Sebastian Cieślik
- Richard Michael Cysarz
- Robert De Virion
- Dariusz Dobkowski
- Marcin Domagała
- Wojciech Maksymilian Drzymała

- Marcin Zbigniew Dymek
- Adam Fornalik
- Marek Gajdziński
- Mirosław Edward Grabarek
- Bożena Gabriela Graczyk
- Markos Constantine Kalogeras
- Michał Feliks Karwatka
- Jarosław Antoni Kawalec
- Bogusław Radosław Kowal
- Tomasz Książek
- Renata Katarzyna Kucharska
- Krzysztof Stanisław Kuśmierski
- Zbigniew Piotr Libera
- Stacy Ligas
- Magdalena Maruszczak
- Mirosław Stanisław Matusik
- Agnieszka Joanna Muller-Grządką
- Michał Andrzej Ostalski
- Marcin Józef Podsiadły
- Zofia Popławska
- Małgorzata Sobota
- Stephen Brian Spill
- Wojciech Stopka
- Marek Jacek Strugała
- Mariola Małgorzata Szczesiak
- Andrzej Ścisłowski
- Robert John Widdowson
- Rafał Oscar Wiza
- Justyna Zań
- Marta Joanna Zemka
- Andrzej Tomasz Ziąbrowski
- Ismet Izhak Kamal
- Ewa Jóźwik
- Marlena Anna Brzezińska
- Bartłomiej Klaudiusz Lachowicz
- Grzegorz Marcin Kwaśniok
- Karolina Marta Graś
- Przemysław Mikołaj Boryczka

2.2 Struktura zarządzania

W KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. prowadzenie spraw Spółki, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, jest prawem i obowiązkiem komplementariusza, tj. spółki KPMG Audyt Sp. z o.o.

KPMG Audyt Sp. z o.o. reprezentuje Zarząd składający się z 2 członków powołanych przez Zgromadzenie Wspólników na czas nieokreślony. Każdy członek Zarządu komplementariusza uprawniony jest do reprezentacji spółki samodzielnie.

W skład Zarządu komplementariusza wchodzi:

- Marcin Domagała, wpisany do rejestru biegłych rewidentów, prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, pod nr 90046
- Stacy Ligas, Licencjonowany Biegły Rewident (US CPA)

Komplementariusz KPMG Audyt Sp. z o.o. podejmuje decyzje we wszystkich sprawach Spółki samodzielnie.

W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności nie jest wymagana zgoda komandytariuszy.

3 System kontroli jakości

Wszystkie firmy członkowskie KPMG są zobowiązane do stosowania systemu kontroli jakości opracowanego przez KPMG International. System kontroli jakości zawiera narzędzia, które pomagają pracownikom KPMG postępować w sposób rzetelny i obiektywny, wykonywać pracę z należytą starannością oraz działać w zgodzie ze stosownymi przepisami, regulacjami prawnymi i standardami zawodowymi.

System kontroli jakości w firmach KPMG oparty jest na Międzynarodowym Standardzie Kontroli Jakości nr 1 (MSKJ 1), wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych (IAASB) oraz na Kodeksie Etyki wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA).

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. stosuje Zasady Wewnętrznej Kontroli Jakości w Podmiocie Uprawnionym do Badania Sprawozdań Finansowych, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwałą nr 2784/52/2015 z dnia 10 lutego 2015 r.

Stosowanie wymagań w zakresie zapewnienia jakości i zarządzania ryzykiem jest obowiązkiem wszystkich pracowników KPMG. Oznacza to konieczność zrozumienia funkcjonujących zasad i stosowania związanych z nimi procedur podczas wykonywania codziennych zadań.

System kontroli jakości w KPMG ma charakter uniwersalny i jest stosowany w odniesieniu do wszystkich rodzajów usług. Ze względu na specyfikę i istniejące wymogi regulacyjne, dla niektórych usług wprowadzone zostały dodatkowe elementy systemu kontroli jakości.

W tej części sprawozdania przedstawiamy system kontroli jakości, który KPMG stosuje w odniesieniu do usług rewizji finansowej (w tym usług badania sprawozdań finansowych).

Kontrola jakości usług rewizji finansowej

Świadczenie usług rewizji finansowej na najwyższym poziomie, którego efektem jest rzetelna i niezależna opinia, oznacza postępowanie zgodne ze standardami zawodowymi i wymogami prawnymi, bycie niezależnym, a także udzielanie przemyślanych i bezstronnych porad.

Aby zapewnić rzetelność i bezstronność wydawanych opinii, stosujemy globalną metodykę wykonywania usług rewizji finansowej (szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w części 3.3.1 niniejszego raportu). W naszej pracy opieramy się także na Zasadach Jakości Rewizji Finansowej (Audit Quality Framework), opracowanych przez KPMG International, które wykorzystujemy do ciągłego podwyższania jakości świadczonych usług. Zasady Jakości Rewizji Finansowej wyjaśniają aspekty stanowiące gwarant wysokiej jakości usług oraz sposoby stosowania ich przez nas w praktyce.

W Zasadach Jakości Rewizji Finansowej wyodrębniliśmy siedem czynników wpływających na jakość usług:

1. promowanie właściwych postaw przez kierownictwo firmy,
2. współpraca z odpowiednimi klientami,
3. jasno określone standardy i efektywne narzędzia rewizji finansowej,
4. rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami,
5. zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie,
6. wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny,
7. zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy.

Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo jest gwarantem wysokiej jakości usług i warunkuje funkcjonowanie wszystkich pozostałych elementów systemu kontroli jakości w skali całej firmy. Pozostałe czynniki składające się na proces kontroli jakości są współzależne i wzajemnie się wzmacniają. Poniżej przedstawiamy szczegółowy opis działania Zasad Jakości Rewizji Finansowej.

3.1 Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo

Kierownictwo KPMG pokazuje w jasny i wyraźny sposób swoje zaangażowanie w promowanie postaw mających na celu świadczenie wysokiej jakości usług, postępowanie zgodne z wysokimi standardami etycznymi i rzetelne wykonywanie pracy.

Promowanie właściwych postaw przez kierownictwo pokazuje, że najwyższa jakość świadczonych usług jest priorytetem w naszych działaniach poprzez:

- kulturę organizacyjną, wartości oraz kodeks postępowania, które przedstawiają sposób w jaki wykonujemy naszą pracę,
- strategię firmy uwzględniającą jakość na wszystkich poziomach,
- standardy działania określone przez kierownictwo,
- strukturę zarządzania i jasny zakres odpowiedzialności za jakość powierzoną kompetentnym i doświadczonym osobom, które w pełni realizują wykonanie przez firmę właściwej kontroli jakości.

Uczciwość i rzetelność to podstawowe cechy, których oczekują i na których polegają klienci KPMG. Te cechy wpisane są w kluczowe wartości KPMG, które zaprezentowaliśmy poniżej.

Kluczowe wartości KPMG

- Dajemy przykład
- Współpracujemy ze sobą
- Szanujemy indywidualność, cenimy pracowników za to kim są, za ich wiedzę, umiejętności i doświadczenie
- Przekazujemy rzetelne i sprawdzone informacje
- Komunikujemy się w sposób otwarty, szczerzy i wiarygodny
- Dbamy o społeczności lokalne
- Nade wszystko dbamy o uczciwość w naszych działaniach

Kluczowe wartości i wynikające z nich zobowiązania zawarte są w Kodeksie Postępowania KPMG, który określa odpowiedzialność pracowników na poszczególnych szczeblach organizacji firmy.

Stosowanie Kodeksu Postępowania KPMG leży u podstaw kultury naszej firmy, opartej na przejrzystości

i uczciwości oraz odpowiedzialności za działania. Postawy i zachowania, które naruszają Kodeks Postępowania KPMG lub obowiązujące standardy i regulacje, zauważone zarówno wśród pracowników i partnerów jak i klientów, są raportowane zgodnie z przyjętą polityką, która precyzuje tryb ujawnienia takich sytuacji oraz gwarantuje poufność i bezpieczeństwo osobom raportującym. KPMG International stworzyło globalne niezależne internetowe narzędzie raportowania, dostępne dla pracowników i stron trzecich, umożliwiające zgłaszanie uwag dotyczących niewłaściwych lub nieetycznych zachowań.

3.1.1 Obowiązki kierownictwa związane z zarządzaniem jakością i ryzykiem

Wszyscy partnerzy i pracownicy są odpowiedzialni za jakość i zarządzanie ryzykiem, a wybrane osoby pełnią wiodącą rolę w tym zakresie.

Partner Zarządzający

Zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Kontroli Jakości nr 1, Andrzej Ścisłowski, Partner Zarządzający, ponosi ostateczną odpowiedzialność za system kontroli jakości we wszystkich firmach KPMG w Polsce.

Partner ds. jakości i zarządzania ryzykiem

Odpowiedzialność za systemy kontroli jakości i zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym spoczywa na partnerze ds. jakości i zarządzania ryzykiem, który podlega Partnerowi Zarządzającemu. Jego zadaniem jest nadzór nad kwestiami związanymi z jakością i ryzykiem oraz monitorowanie, czy

działania firmy w tym zakresie są zgodne z obowiązującymi procedurami. Partner ds. jakości i zarządzania ryzykiem wspierany jest przez zespół partnerów i specjalistów związanych z poszczególnymi pionami usług.

Szefowie pionów usług poświadczających, podatkowych i doradczych

Partnerzy kierujący pionami usług poświadczających, podatkowych i doradczych odpowiadają przed Partnerem Zarządzającym za jakość usług świadczonych w podległych im departamentach. Współdziałają oni w obszarach zarządzania ryzykiem w zakresie zapewnienia jakości oraz monitorują zgodność z obowiązującymi procedurami w ramach systemu kontroli nadzorowanego przez partnera ds. jakości i zarządzania ryzykiem.

3.2 Współpraca z odpowiednimi klientami

3.2.1 Akceptacja klientów i kontynuacja prowadzonych projektów i współpracy z klientami

Rygorystyczne zasady akceptacji klientów i kontynuacji współpracy z klientami są niezwykle istotne dla zachowania jakości profesjonalnych usług oraz dla ochrony reputacji i wspierania marki KPMG. W związku z powyższym KPMG International opracowało polityki i procedury, których stosowanie jest obowiązkiem każdej firmy członkowskiej.

3.2.2 Proces oceny potencjalnych klientów i projektów

Każdorazowo przed rozpoczęciem współpracy z nowym klientem dokonujemy jego oceny. Ocenie podlegają uwarunkowania związane z podjęciem współpracy

z klientem, wynikające m.in. z charakteru jego działalności czy też wymagań w zakresie obowiązków sprawozdawczych. Analizowana jest również historia działalności potencjalnego klienta, kluczowe osoby zarządzające oraz struktura właścicielska. W procesie oceny uczestniczy osoba odpowiedzialna za danego klienta, partner ds. jakości i zarządzania ryzykiem oraz Partner Zarządzający.

Ocenie poddane zostaje również każde potencjalne zlecenie. Przeprowadza ją osoba, która będzie bezpośrednio odpowiedzialna za jego nadzorowanie oraz partner odpowiedzialny za dany pion usług. W określonych sytuacjach, np. usług o podwyższonym ryzyku, w proces akceptacji zlecenia zaangażowany jest również partner ds. jakości i zarządzania ryzykiem.

W procesie oceny zleceń analizuje się różne czynniki, w tym kwestie związane z potencjalnym zagrożeniem niezależności, czy wystąpieniem konfliktu interesów. Do tego celu służy globalny system Sentinel, umożliwiający identyfikowanie wszelkich zagrożeń niezależności. Analizie podlegają również inne specyficzne uwarunkowania dla danego rodzaju projektu, na przykład dla usługi rewizji finansowej są to kompetencje osób na stanowiskach kierowniczych odpowiedzialnych za obszar finansów po stronie klienta, a także doświadczenie i umiejętności osób, które będą zaangażowane w świadczenie usług.

W przypadku, gdy określona usługa ma być świadczona dla danego klienta po raz pierwszy, zespół dokonujący analizy potencjalnego zlecenia zobowiązany jest do zastosowania

dotychczasowych procedur, w tym analizy innych usług świadczonych dotychczas na rzecz klienta.

W zależności od wyników oceny potencjalnego klienta i konkretnego zlecenia, mogą zostać zastosowane dodatkowe procedury zabezpieczające, mające na celu zminimalizowanie zidentyfikowanego ryzyka. Zagrożenia niezależności i konflikt interesów są rozpatrywane i dokumentowane we współpracy z partnerami odpowiedzialnymi za podjęcie decyzji o akceptacji danego klienta oraz projektu.

Nasza firma zrezygnuje ze świadczenia usług dla klienta lub realizacji projektu, jeśli kwestie związane z potencjalnym zagrożeniem niezależności lub konfliktem interesów nie zostaną rozwiązane zgodnie z zawodowymi i przyjętymi przez firmę standardami lub gdy istnieją czynniki ryzyka, których wpływu nie można w zadawalający sposób zminimalizować.

3.2.3 Kontynuacja współpracy z klientami

W odniesieniu do klientów, z którymi KPMG już współpracuje, przeprowadzany jest proces ich ponownej oceny. W procesie tym brane są pod uwagę istotne zmiany w przedmiocie i wynikach działalności klienta, zmiany własnościowe oraz historia współpracy w minionym roku. Ponowna ocena przeprowadzana jest raz na 12 miesięcy lub częściej, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na zmiany w profilu ryzyka klienta.

Proces ponownej oceny służy upewnieniu się, czy nie zachodzi potrzeba wdrożenia dodatkowych procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem lub kontrolą jakości w przypadku realizacji kolejnego projektu. Może to oznaczać np. zaangażowanie dodatkowych specjalistów do realizacji usługi.

KPMG odmawia świadczenia usług klientowi, jeżeli utrzymanie poziomu jakości zgodnego z przyjętymi standardami jest niemożliwe lub gdy istnieją okoliczności wskazujące na to, że kontynuowanie współpracy z danym klientem nie jest właściwe.

3.2.4 Zarządzanie portfelem klientów

Partnerzy odpowiedzialni za współpracę z danym klientem posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości realizacji zleceń.

Lista klientów każdego partnera jest regularnie analizowana pod kątem możliwości czasowych wykonania zleceń oraz pod kątem zarządzania ryzykiem.

3.3 Jasno określone standardy i efektywne narzędzia rewizji finansowej

Od każdego pracownika oczekujemy działania zgodnego z jasno określonymi standardami wykonania usług i z polityką niezależności. Polityka i procedury określone dla usług rewizji finansowej uwzględniają stosowne standardy rewizji finansowej, zasady etyki zawodowej oraz zasady kontroli jakości. Pracownikom dostarczamy szereg narzędzi, które pomagają w realizacji tych wymogów.

3.3.1 Metodyka i narzędzia świadczenia usług rewizji finansowej

Jako firma przeznaczamy ogromne zasoby na zapewnienie, by stosowane przez nas standardy i narzędzia były kompletne i aktualne. Nasza globalna metodyka świadczenia usług badania opracowana przez Globalne Centrum Usługowe KPMG opiera się na Międzynarodowych Standardach Badania (MSB). Metodyka opisana w podręczniku KPMG Audit Manual (KAM) uwzględnia dodatkowe wymagania wykraczające poza MSB, które podwyższają poziom wykonywanych przez nas usług. Firmy członkowskie KPMG mogą uzupełniać KAM o inne, na przykład wynikające z regulacji lokalnych, prawne procedury czy wymogi.

Globalna metodyka KAM wspierana jest przez opracowane w KPMG elektroniczne narzędzie eAudit, które dostarcza biegłym rewidentom wsparcie i fachową wiedzę, niezbędną do efektywnego świadczenia usług na wysokim poziomie. Narzędziem eAudit posługują się wszyscy członkowie zespołu zaangażowanego w wykonywanie zlecenia. Narzędzie to umożliwia stały dostęp do potrzebnych informacji w trakcie wykonywania usługi, zwiększając tym samym efektywność i generując wartość dodaną dla klienta.

Kluczowe działania wykonywane podczas realizacji projektu z wykorzystaniem narzędzia eAudit to:

Organizacja realizacji projektu

- Akceptacja zakresu realizowanego projektu
- Wybór osób do zespołu i przygotowanie harmonogramu realizacji

Ocena ryzyka

- Zrozumienie klienta
- Identyfikacja i ocena ryzyka
- Plan współpracy ze specjalistami, jak również ekspertami zewnętrznymi, audytem wewnętrznym, jednostkami świadczącymi usługi związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych i innymi firmami audytorskimi
- Ocena poprawności zaprojektowania i wdrożenia odpowiednich kontroli wewnętrznych
- Dyskusja w zakresie oceny ryzyka i planowania badania
- Określenie strategii i procedur badania

Testowanie

- Testowanie skuteczności działania wybranych kontroli wewnętrznych
- Wykonanie testów wiarygodności

Finalizowanie

- Aktualizacja oceny ryzyka
- Procedury badawcze, w tym analiza sprawozdania finansowego
- Ocena rezultatów badania, w tym analiza istotnych kwestii i zagadnień
- Komunikacja z osobami odpowiedzialnymi za nadzór / Komitetami Audytu
- Formułowanie opinii biegłego rewidenta

Podręcznik KPMG Audit Manual zawiera między innymi procedury mające na celu identyfikację i ocenę ryzyka wystąpienia istotnych zniekształceń, jak również procedury reagowania na związane z nimi zagrożenia. Zgodnie z naszą metodyką od członków zespołów przeprowadzających badanie wymaga się zawodowego sceptycyzmu na wszystkich etapach planowania i przeprowadzania badania. Metodyka ta zachęca także do konsultowania się ze specjalistami z innych dziedzin, gdy jest to wskazane, a w określonych przypadkach do angażowania ich jako członków zespołu.

KAM obejmuje stosowanie procedur kontroli jakości na poziomie zlecenia w celu osiągnięcia wystarczającej pewności, iż projekty wykonywane są zgodnie z obowiązującymi standardami zawodowymi, wymogami prawnymi i uregulowaniami, jak również z wymogami KPMG.

Wymogi i procedury opisane w KPMG Audit Manual odnoszą się przede wszystkim do badania sprawozdań finansowych i uzupełniają procedury zamieszczone w podręczniku Global Quality and Risk Management, które obowiązują wszystkich pracowników we wszystkich firmach członkowskich i we wszystkich obszarach funkcjonowania KPMG.

3.3.2 Niezależność, rzetelność, etyka zawodowa i obiektywność

3.3.2.1 Ogólne zasady

Stosujemy zasady Globalnej Polityki Niezależności KPMG, których źródłem jest Kodeks Etyki IESBA, wymogi Komisji Papierów Wartościowych w Stanach Zjednoczonych (SEC) oraz Rady ds. Nadzoru nad Rachunkowością Spółek Publicznych (PCAOB), a także innych regulacji, które mają zastosowanie do naszej pracy. Dodatkowo firmy KPMG w Polsce świadczące usługi rewizji finansowej wprowadziły procedury zapewniające zgodność z wymogami ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

W celu zapewnienia postępowania zgodnego z zasadami etyki i niezależności, nasza firma, partnerzy i pracownicy nie mogą posiadać zabronionych powiązań inwestycyjnych, finansowych oraz rodzinnych z klientami, dla których jakkolwiek firma członkowska KPMG świadczy usługi badania, w tym powiązań z ich kierownictwem i ich znaczącymi właścicielami.

Dla zapewnienia stosowania efektywnej i spójnej polityki niezależności, jak również właściwego funkcjonowania odpowiednich procesów i narzędzi, firma wyznaczyła partnera ds. etyki i niezależności oraz zespół wspierających go specjalistów.

Zasady etyki i niezależności przekazywane są w regularnych komunikatach i biuletynach firmowych, publikacjach ogłaszanych na specjalnie do tego przeznaczonych stronach internetowych firmy oraz poprzez obowiązkowy coroczny program szkoleniowy.

Globalna polityka niezależności KPMG obejmuje także takie obszary jak niezależność firmy i jej pracowników, współpracę z dostawcami, zasady postępowania pracowników po zakończeniu pracy w KPMG, rotację partnerów i kluczowych biegłych rewidentów oraz akceptację usług rewizji finansowej i innych usług.

Przypadki niestosowania się do zasad niezależności, ujawnione w wyniku przeprowadzania regularnych programów kontroli w ramach firmy lub zgłoszone bezpośrednio przez pracowników, podlegają ściśle określonym procedurom dyscyplinującym, mającym konsekwencje w decyzjach związanych z promocją i wynagrodzeniem, oraz wpływającym na indywidualną ocenę pracy.

3.3.2.2. Niezależność pracowników i partnerów

KPMG International wprowadziło bardziej restrykcyjne od Kodeksu Etyki IESBA zasady niezależności dotyczące posiadania papierów wartościowych. Żaden z partnerów firmy członkowskiej KPMG nie może inwestować w papiery wartościowe żadnej z firm na świecie, dla której wykonywane są usługi badania przez którąkolwiek firmę członkowską KPMG.

Nasi pracownicy i partnerzy są obowiązani do upewnienia się, że ich istniejące lub planowane, finansowe, biznesowe lub rodzinne powiązania z klientami KPMG pozostają w zgodzie z wymogami niezależności.

Wszystkie firmy członkowskie KPMG stosują internetowy system monitorowania niezależności pracowników i niezależności firmy. System ten zawiera aktualną bazę wszystkich publicznie dostępnych produktów inwestycyjnych na świecie. Partnerzy i managerowie przed dokonaniem każdej inwestycji są zobowiązani do sprawdzenia w tym systemie, czy planowana inwestycja jest dla nich dozwolona. Mają oni również obowiązek wprowadzania informacji o wszelkich dokonanych już inwestycjach do systemu, który automatycznie powiadamia ich, jeśli status zarejestrowanej inwestycji zostanie zmieniony z dozwolonego na zakazany. Właściwe wykonywanie tych obowiązków jest monitorowane w ramach corocznego programu kontroli niezależności na wybranej grupie partnerów i managerów. Ostatnia kontrola została przeprowadzona w 2016 roku.

Każdy pracownik KPMG, jest zobowiązany powiadomić partnera ds. etyki i niezależności, jeśli zamierza prowadzić rozmowy dotyczące zatrudnienia przez klienta, dla którego świadczy usługi rewizji finansowej.

3.3.2.3 Szkolenia oraz potwierdzanie stosowania zasad niezależności

Wszyscy partnerzy i wszyscy pracownicy uczestniczą w regularnych obowiązkowych szkoleniach z zakresu niezależności, w zakresie odpowiadającym ich stanowiskom.

Wszyscy pracownicy z dniem podpisania umowy o zatrudnieniu w KPMG zobowiązani są do podpisania dokumentu potwierdzającego zrozumienie i wolę spełniania wymogów polityki niezależności. Na koniec każdego roku finansowego wszyscy partnerzy i pracownicy zobowiązani są do złożenia pisemnego oświadczenia o stosowaniu zasad niezależności w minionym roku.

3.3.2.4 Rotacja partnerów i kluczowych biegłych rewidentów

Partnerzy i kluczowi biegli rewidentzi podlegają rotacji zgodnie z uregulowaniami prawnymi i zasadami niezależności, które ograniczają okres ciągłego świadczenia usług rewizji finansowej na rzecz tego samego klienta. KPMG w Polsce stosuje wymogi rotacji KPMG International, które są

zgodne z Kodeksem Etyki IESBA oraz wymogi określone przez ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Rotacja partnerów i kluczowych biegłych rewidentów jest monitorowana, co umożliwia przygotowanie planu przejęcia obowiązków przez nowego partnera i kluczowego biegłego rewidenta, zapewniając tym samym ciągłość świadczenia wysokiej jakości usług.

3.3.2.5 Usługi niebędące usługami rewizji finansowej

W odniesieniu do usług badania, KPMG stosuje zarówno zasady określone przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA) jak i przez ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Ponadto polityka KPMG wymaga, by osoba odpowiedzialna za badanie każdorazowo wzięła pod uwagę zagrożenia wynikające z wykonywania innych usług i podjęła odpowiednie działania zabezpieczające.

Właściwe stosowanie się do powyższej polityki zapewnia system informatyczny Sentinel, który pozwala na identyfikację wszelkich zagrożeń naruszenia niezależności poprzez monitorowanie wszystkich usług świadczonych przez wszystkie firmy członkowskie KPMG na całym świecie, zarówno dla danego klienta jak i danej grupy kapitałowej. Osoby odpowiedzialne za zlecenie zobowiązane

są do bieżącej aktualizacji informacji w systemie Sentinel o strukturach grup kapitałowych wszystkich klientów będących spółkami publicznymi.

Podstawą skuteczności działania tego systemu jest przestrzeganie obowiązku rejestracji każdej potencjalnej usługi w systemie Sentinel przed wystąpieniem z ofertą do klienta.

Wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez partnerów nie jest uzależniona od świadczenia usług dodatkowych dla jednostki, dla której świadczy on usługi badania.

3.3.2.6 Niezależność firmy

Duży udział wynagrodzenia od jednego klienta w przychodach całkowitych KPMG stwarza ryzyko czerpania korzyści własnej oraz ryzyko wywierania nadmiernego wpływu. Zgodnie z polityką KPMG International, w przypadku, gdy suma wynagrodzenia za wszystkie świadczone usługi od jednostki zainteresowania publicznego, dla której świadczone są usługi badania i jednostek z nią powiązanych przekroczy w ciągu dwóch kolejnych lat 10% całkowitych przychodów firmy, wymagane jest zaangażowanie Partnera Zarządzającego z innej firmy członkowskiej KPMG w charakterze kontrolera jakości. Jednocześnie o zaistniałej sytuacji zostają powiadomione osoby sprawujące nadzór u tego klienta.

W KPMG w Polsce do tej pory nie miały miejsca sytuacje przekroczenia ustalonego progu.

Zasady i procedury stosowane w naszej firmie gwarantują zgodność relacji biznesowych z Kodeksem Etyki IESBA. Stosowanie zasad w tym zakresie podlega okresowej weryfikacji.

3.3.2.7 Konflikt interesów

Do identyfikacji i zarządzania potencjalnym konfliktem interesów w firmach członkowskich KPMG wykorzystywany jest system informatyczny Sentinel. Wszelkie sytuacje stanowiące potencjalny konflikt interesów są rozwiązywane w porozumieniu z zainteresowanymi stronami i odpowiednio dokumentowane. W przypadku powstania konfliktu interesów między firmami członkowskimi KPMG, stosowana jest określona procedura mediacyjna. Jeżeli potencjalnie konfliktowa sytuacja nie może być we właściwy sposób rozwiązana, firma odstępuje od realizacji zlecenia.

W ramach zarządzania i rozwiązywania zidentyfikowanych potencjalnych konfliktów interesów, stosowane są procedury, które pozwalają na podjęcie realizacji projektów w bezpieczny dla zainteresowanych stron sposób. Do najczęściej stosowanych procedur należy formalny rozdział pracowników i dostępu do informacji dotyczących realizacji projektów i monitorowanie skuteczności takiego rozdziału.

3.3.2.8 Polityka przeciwdziałania przestępstwom i korupcji

Nasza firma szkoli pracowników i partnerów z zakresu przeciwdziałania przestępstwom i korupcji. Szkolenia dotyczące postępowania zgodnego z przepisami, regulacjami i standardami zawodowymi są obowiązkowe. Osoby nowo przyjęte przechodzą szkolenie w ciągu trzech pierwszych miesięcy zatrudnienia.

KPMG w Polsce opracowała procedurę służącą realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu dotyczących poszczególnych spółek KPMG w Polsce i osób w nich zatrudnionych.

3.4 Rekrutacja, rozwój i angażowanie do projektów pracowników z odpowiednimi kompetencjami

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość świadczonych usług jest angażowanie do realizacji projektu specjalistów mających umiejętności i doświadczenie dostosowane do profilu klienta. KPMG stosuje odpowiednie procesy zarządzania zasobami ludzkimi, obejmujące między innymi takie obszary jak rekrutacja, rozwój, awanse i utrzymanie talentów w firmie. W przypadku partnerów KPMG analizuje także zidentyfikowane problemy dotyczące jakości pod kątem angażowania partnerów do poszczególnych zleceń, ich oceny, promocji i wynagradzania.

3.4.1 Rekrutacja

Wszyscy kandydaci do pracy w KPMG aplikujący na stanowiska specjalistyczne poddawani są starannej selekcji, która obejmuje analizę dokumentów aplikacyjnych, wywiad

kompetencyjny, testy psychometryczne i testy umiejętności oraz sprawdzenie poziomu kwalifikacji zawodowych i referencji.

Nowo przyjęci pracownicy uczestniczą w programie wprowadzającym, który obejmuje szkolenia z Kodeksu Postępowania KPMG, etyki i niezależności, konfliktu interesów oraz zarządzania ryzykiem. Wszelkie sytuacje, które potencjalnie mogą naruszyć wypełnianie zasad firmy w powyższych obszarach są odpowiednio wyjaśnione i rozwiązane przed podpisaniem umowy o zatrudnieniu.

3.4.2 Rozwój osobisty

Wysoki poziom świadczenia usług przez pracowników KPMG oznacza nie tylko posiadaną przez nich wiedzę merytoryczną, ale również odpowiednie kompetencje biznesowe. Pracownikom stwarzamy możliwości rozwoju umiejętności, postaw i osobistych kompetencji, które stanowią fundament budowania kariery zawodowej. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach rozwijających efektywne wykonywanie pracy, kompetencje merytoryczne oraz cechy managerskie i przywódcze.

Dodatkowo firma oferuje pracownikom realizację programów coachingu i mentoringu na stanowisku pracy, przydzielania zadań stanowiących wyzwania zawodowe, zmianę działów zatrudnienia oraz możliwość pracy w innych biurach firm członkowskich KPMG na świecie.

3.4.3 Ocena efektywności i wynagrodzenia

Wszyscy pracownicy i partnerzy podlegają procesowi corocznego ustalania osobistych celów biznesowych i rozwojowych oraz ocenie efektywności pracy. Każdy pracownik oceniany jest w odniesieniu do poziomu osiągnięcia założonych celów, specyficznych dla danego stanowiska umiejętności i zachowań oraz ważnych dla KPMG wartości. Ocena przeprowadzana jest przez odpowiednich managerów i partnerów i wspomagana globalnym internetowym narzędziem zarządzania rozwojem.

Wynagrodzenia i awanse

Nasza firma stosuje jasne i przejrzyste zasady wynagradzania i awansowania, powiązane z procesem oceny. W przypadku partnerów kryteria oceny obejmują osiągnięcie kluczowych wskaźników jakości i działanie zgodne z obowiązującymi w firmie zasadami i regulacjami. Jasne i przejrzyste zasady pozwalają pracownikom i partnerom zrozumieć czego się od nich oczekuje i czego mogą oczekiwać w zamian za spełnienie wymogów.

3.4.4 Angażowanie do projektów

Zgodnie z procedurami obowiązującymi w naszej firmie, angażowanie osób do wykonania konkretnych projektów następuje na podstawie oceny ich kompetencji zawodowych, doświadczenia w danej branży i zakresu

projektu. Partnerzy kierujący poszczególnymi pionami usług odpowiedzialni są za właściwy przydział osób do wykonywania projektów dla klientów.

Od członków zespołu wymaga się odpowiednich kompetencji i umiejętności, zgodnie ze standardami wynikającymi z KPMG Audit Manual, standardami rewizji finansowej oraz kodeksem etyki. Spełnienie tych wymogów może oznaczać konieczność zaangażowania do realizacji projektu specjalistów z innych działów, a także specjalistów KPMG z innych krajów.

Kompletując zespół pod uwagę brane są następujące czynniki:

- zrozumienie i praktyczne doświadczenie w realizacji projektów o podobnym zakresie i stopniu złożoności, w tym również odpowiednie szkolenia,
- zrozumienie standardów zawodowych oraz znajomość przepisów prawa i regulacji,
- specjalistyczną wiedzę merytoryczną w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej wymaganą dla danego projektu,
- znajomość branży, w której działa klient,
- umiejętność dokonywania zawodowego osądu,
- zrozumienie polityki i procedur kontroli jakości KPMG.

3.5 Zobowiązanie do świadczenia usług na najwyższym poziomie

Wszyscy pracownicy uczestniczą w szkoleniach technicznych oraz otrzymują niezbędne wsparcie w postaci dostępu do informacji, narzędzi i konsultacji oraz pomocy wysokiej klasy specjalistów ze strony Departamentów Wsparcia Zawodowego, działających zarówno w Polsce jak i w innych firmach członkowskich KPMG.

KPMG realizuje politykę akredytacji i licencjonowania, zgodnie z którą od pracowników wymagana jest wiedza zawodowa i doświadczenie dostosowane do zakresu realizowanych projektów (szczegółowe informacje znajdują się w punkcie 3.5.2 niniejszego raportu).

3.5.1 Szkolenia zawodowe

Zgodnie z naszą polityką wszyscy pracownicy i partnerzy zaangażowani w świadczenie usług są zobowiązani do utrzymywania wysokiego poziomu kompetencji oraz spełniania wymagań określonych przez przepisy prawa i uchwały organów samorządu biegłych rewidentów w tym zakresie.

Zespoły KPMG nadzorujące szkolenia i rozwój na poziomach globalnym, regionalnym i krajowym, corocznie definiują priorytety w poszczególnych obszarach wiedzy zawodowej. Wykorzystywane są różne formy szkolenia, takie jak wykłady, warsztaty, e-learning i szkolenia interaktywne z wykorzystaniem narzędzi internetowych. KPMG dokłada

starań, aby realizować szkolenia najwyższej jakości, przekładające się na efektywność wykonywanej pracy, jednocześnie dbając by odbywały się one w odpowiednim czasie. W tym celu zespoły nadzorujące szkolenia i rozwój ściśle konsultują ich formę i zawartość z ekspertami Globalnego Centrum Usługowego KPMG, Grupą KPMG ds. Międzynarodowych Standardów i Departamentami Wsparcia Zawodowego działającymi w poszczególnych firmach członkowskich.

3.5.2 Akredytacja i licencjonowanie

Nasza firma jest odpowiedzialna za to, by wszyscy wykonujący usługi na rzecz klienta mieli odpowiednią wiedzę na temat rewizji finansowej, rachunkowości i określonych branż, a także, aby posiadali wymagane akredytacje zawodowe. Wymagania akredytacyjne dotyczą wielu świadczonych przez KPMG usług (np. badania historycznych informacji finansowych przygotowanych zgodnie z amerykańskimi zasadami rachunkowości i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, projektów w zakresie fuzji i przejęć oraz finansowania korporacyjnego). Oznacza to, że dla klientów pracują tylko osoby odpowiednio przeszkolone i mające właściwe doświadczenie oraz posiadające odpowiednią akredytację w przypadkach, w których jest to wymagane.

3.5.3 Dostęp do specjalistycznej wiedzy

Partnerzy nadzorujący projekty są odpowiedzialni za umożliwienie członkom zespołów projektowych dostępu do niezbędnych zasobów wiedzy i narzędzi. Zespoły realizujące projekty mogą korzystać ze wsparcia specjalistów pracujących w firmach członkowskich KPMG na całym świecie.

Potrzeba skorzystania ze specjalistycznej wiedzy (np. z zakresu technologii informatycznych, wycen, podatków, prawa, itp.) w przypadku realizacji konkretnej usługi rewizji finansowej jest częścią procesu akceptacji danego projektu.

3.5.4 Konsultacje

Możliwość przeprowadzania konsultacji ma podstawowe znaczenie dla zachowania wysokiej jakości świadczonych usług. Pracownicy są zachęceni do aktywnego konsultowania napotykanymi kwestiami oraz są odpowiednio informowani o okolicznościach, w których przeprowadzenie konsultacji jest obowiązkowe.

W KPMG działa Departament Wsparcia Zawodowego, w skład którego wchodzi specjalistów mający wieloletnie doświadczenie zawodowe. Departament Wsparcia Zawodowego pełni niezwykle istotną z punktu widzenia przeprowadzania czynności rewizji finansowej rolę. Udziela pracownikom konsultacji w konkretnych kwestiach dotyczących realizowanych projektów, upowszechnia wiedzę związaną z zagadnieniami zawodowymi na szczeblu

krajowym. W skali międzynarodowej udziela wsparcia dotyczącego stosowania wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) i Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej (MSRF).

W celu wsparcia pracowników w rozwiązywaniu trudnych lub kontrowersyjnych zagadnień, opracowaliśmy zasady konsultacji i dokumentowania złożonych kwestii związanych z rachunkowością i rewizją finansową, w tym procedury postępowania w przypadku wystąpienia różnicy zdań w zespole. Konsultacja z członkami zespołu o większym zakresie odpowiedzialności niż mające odmienne zdanie strony, zazwyczaj umożliwia rozwiązanie problemu. W przeciwnym przypadku sporna kwestia może być przekazana za pośrednictwem przełożonego, do rozwiązania osobom specjalizującym się w danym zagadnieniu. W wyjątkowych przypadkach w proces ten może zostać zaangażowany także szef działu audytu, szef Departamentu Wsparcia Zawodowego oraz partner ds. jakości i zarządzania ryzykiem lub inne osoby mające odpowiednie kwalifikacje, a w razie potrzeby także Partner Zarządzający.

Wsparcia merytorycznego może udzielać również Grupa ds. Międzynarodowych Standardów (ISG), a w przypadku wykonywania usług dla podmiotów, których akcje notowane są w USA, Grupa ds. Rynków Kapitałowych Stanów Zjednoczonych, mająca siedzibę w Nowym Jorku.

Grupa ds. Międzynarodowych Standardów współpracuje z działającymi w skali globalnej zespołami specjalizującymi się w zagadnieniach MSSF i MSRF, by zapewnić spójność interpretacji MSSF w firmach członkowskich, identyfikować pojawiające się problemy i zapewniać odpowiednie wsparcie.

3.5.5 Rozwój znajomości biznesu i wiedzy branżowej

Kluczowym elementem świadczenia wysokiej jakości usług jest zrozumienie rodzaju działalności prowadzonej przez klienta i branży, w której funkcjonuje.

KPMG określa branże istotne dla swojej działalności w skali globalnej i wyznacza partnerów będących specjalistami w danej branży do wspierania wiedzą i doświadczeniem wszystkich firm członkowskich. Kluczowym sposobem przekazywania wiedzy na temat danej branży jest narzędzie eAudit, w którym udostępnione są przykłady procedur rewizji finansowej typowych dla danej branży i inne informacje związane między innymi z typowymi dla danej branży procesami księgowymi czy obszarami ryzyka. Ponadto dostępne są publikacje dostarczające ogólnej i gospodarczej informacji na temat danej branży.

3.6 Wykonywanie usług w sposób efektywny i skuteczny

3.6.1 Procedury wykonywania czynności rewizji finansowej stosowane w KPMG

Do przeprowadzenia usług rewizji finansowej KPMG wykorzystuje narzędzie informatyczne eAudit. Podstawowe

zasady pozwalające na przeprowadzenie usługi badania na najwyższym poziomie to:

- odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu,
- krytyczna ocena dowodów badania,
- dokonywanie zawodowych osądów oraz stosowanie zawodowego sceptycyzmu,
- mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza,
- właściwie poparte i udokumentowane wnioski,
- w określonych przypadkach dokonanie przeglądu jakości pracy przez recenzenta,
- raportowanie,
- wnikliwa, otwarta i dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór po stronie klienta, oraz
- ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów.

3.6.1.1 Odpowiednie zaangażowanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu

Wiedza na temat działalności prowadzonej przez klienta i jego otoczenia jest podstawą określenia obszarów ryzyka związanych z badaniem sprawozdania finansowego. Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za realizację projektu należy zaplanowanie spotkań roboczych i przegląd kluczowej dokumentacji, w szczególności dokumentacji dotyczącej obszarów związanych ze znaczącym ryzykiem i najważniejszymi osądami, a także odpowiedzialność za ostateczną opinię wydaną na temat zbadanego sprawozdania finansowego.

Zaangażowanie osoby odpowiedzialnej w proces badania sprawozdania finansowego na wczesnym etapie projektu, nadaje mu odpowiednią rangę oraz pozwala członkom zespołu skorzystać w maksymalnym zakresie z jej wiedzy i doświadczenia, a na kolejnych etapach projektu pozwala na bieżącą identyfikację istotnych zagadnień.

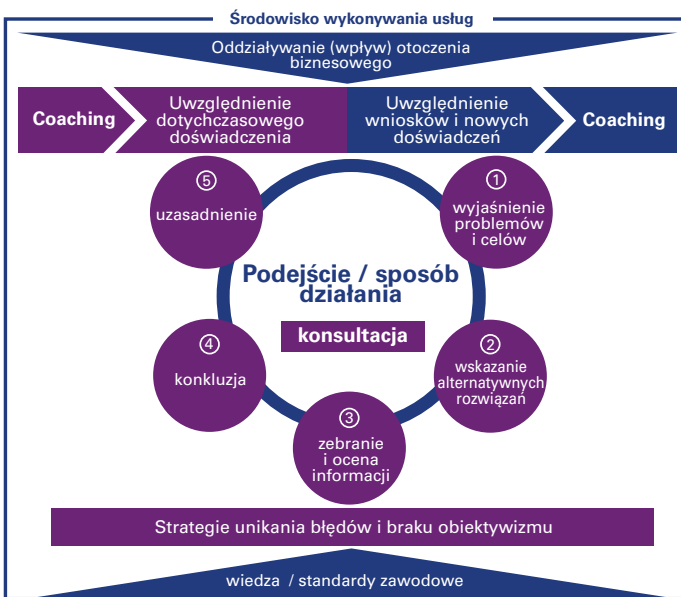
3.6.1.2 Krytyczna ocena dowodów badania i stosowanie zawodowego sceptycyzmu

Wszystkie dowody zgromadzone podczas badania są przeglądane, szczególnie te, które są niespójne. Rodzaj i zakres gromadzonych dowodów badania zależy od oszacowanego ryzyka. Analiza dowodów badania wymaga od każdego członka zespołu umiejętności dokonywania osądów i wykazywania zawodowego sceptycyzmu.

Zawodowy sceptycyzm jest niezwykle istotną cechą osób wykonujących czynności rewizji finansowej i oznacza dociekliwość i zwracanie uwagi na niespójności w uzyskanych dowodach. Szczególną uwagę na jego stosowanie zwracają także organy nadzoru. Nasze

Zasady Jakości Rewizji Finansowej podkreślają znaczenie stosowania postawy zawodowego sceptycyzmu podczas całego procesu badania.

Stosowane w KPMG Zasady Procesu Dokonywania Osądzów (Professional Judgement Framework) wspomagają pracowników w trakcie wykonywania usług. Fundamentem tych zasad jest właśnie stosowanie zawodowego sceptycyzmu, zgodnie z którym należy wziąć pod uwagę pewne ograniczenia stanowiące zagrożenia dla właściwej oceny, rozważyć rozwiązania alternatywne i krytycznie ocenić dowody badania, w tym przyjęte przez kierownictwo założenia i analizę zarówno potwierdzających jak i niepotwierdzających dowodów. Zasady te wymagają również odpowiedniego udokumentowania wniosków w odpowiednim czasie.

3.6.1.3 Mentoring i coaching w trakcie realizacji projektu, nadzór i analiza

Rozwój umiejętności zawodowych wymaga czasu i różnorodnych doświadczeń. KPMG wspomaga pracowników w ich rozwoju poprzez system ustawicznego kształcenia oraz promuje coaching, umożliwiający pracownikom pełne wykorzystanie ich indywidualnego potencjału.

Mentoring i coaching w trakcie realizacji usługi oraz nadzór zakłada:

- udział odpowiedzialnego partnera w planowaniu badania,
- monitorowanie postępów realizacji projektu,
- branie pod uwagę kompetencji i możliwości poszczególnych członków zespołu dysponowania przez każdego z nich wystarczającą ilością czasu na realizację przydzielonych zadań, zrozumienia powierzonych im zadań i obowiązujących wytycznych,
- reagowanie na wszelkie istotne kwestie, które pojawiają się w trakcie wykonywania projektu, rozważenie ich

znaczenia i modyfikowanie w razie potrzeby planu badania, oraz

- identyfikowanie spraw wymagających konsultacji z bardziej doświadczonymi członkami zespołu.

Prowadzenie nadzoru nad wykonywaną pracą na bieżąco gwarantuje szybkie identyfikowanie i rozwiązywanie problemów.

3.6.1.4 Właściwie poparte i udokumentowane wnioski

Dokumentacja czynności rewizji finansowej obejmuje wykonane procedury, otrzymane dowody oraz wnioski dotyczące wszystkich ważnych kwestii badania. Zgodnie z zasadami KPMG, dokumentacja poddawana jest przeglądowi przez bardziej doświadczonych członków zespołu projektowego.

Dokumentacja jest przygotowywana na bieżąco, co pozwala zachować wysoką jakość usługi rewizji finansowej i umożliwia efektywną analizę i ocenę otrzymanych dowodów oraz sformułowanych wniosków przed przedstawieniem opinii klientowi. Zespoły badające zobowiązane są do przekazania do archiwizacji kompletnej i ostatecznej dokumentacji z wykonanych usług nie później niż 60 dni od daty opinii lub wcześniej, jeśli są takie wymogi.

Zasady archiwizowania dokumentacji z badania stosowane w KPMG są zgodne z krajowymi regulacjami w tym zakresie.

3.6.1.5 Kontrola jakości pracy przez recenzenta (EQCR)

Osoby pełniące rolę recenzenta jakości projektów (EQCR - Engagement Quality Control Reviewer) posiadają odpowiednie doświadczenie i wiedzę do dokonania obiektywnej analizy decyzji podjętych przez zespół badający. Są to doświadczeni biegli rewidenci, partnerzy i dyrektorzy, niezależni od zespołu przeprowadzającego badanie.

Wszystkie usługi rewizji finansowej wykonywane na rzecz jednostek zainteresowania publicznego oraz innych, zakwalifikowanych do podmiotów o wysokim statusie ryzyka, wymagają wyznaczenia recenzenta jakości projektu. Przed wydaniem opinii z wykonanej usługi rewizji finansowej, recenzenci jakości projektów poddają przeglądowi:

- wybrane dokumenty z rewizji finansowej w tym dotyczące komunikacji z klientem,
- sprawozdanie finansowe, oraz
- istotne osądy, które zostały dokonane przez zespół, a także sformułowane wnioski.

Usługa rewizji finansowej zostaje uznana za zakończoną tylko wówczas, jeżeli recenzent jakości projektu uzna, że wszystkie ważne kwestie zostały rozstrzygnięte.

KPMG nieustannie stara się wzmocnić znaczenie przeglądów wykonywanych przez recenzentów jakości projektów i usprawnić służące temu procedury, gdyż są one podstawową

częścią systemu kontroli jakości świadczenia usług. Na przestrzeni ostatnich lat zostały podjęte następujące działania wspierające rolę recenzenta jakości projektu:

- okresowa komunikacja podsumowująca najważniejsze aspekty przeprowadzania efektywnego przeglądu kontroli jakości,
- udostępnienie szkoleń w formie e-learning zarówno z perspektywy osoby odpowiedzialnej za zlecenie jak i recenzenta jakości projektu,
- uzupełnienie narzędzia eAudIT o procedury pomagające w zwiększeniu efektywności dokonywanych przeglądów,
- opracowanie zasad nominowania recenzenta, rozwijania jego umiejętności, a także monitorowanie oraz ocena rodzaju i zakresu przeprowadzanej kontroli jakości na poziomie poszczególnych firm.

3.6.1.6 Raportowanie

Forma oraz treść opinii i raportu z wykonanej usługi rewizji finansowej są określone przepisami prawa oraz wymogami standardów badania. Opinia zawiera stwierdzenie o zgodności sprawozdania finansowego z wymagającymi zastosowania zasadami rachunkowości oraz czy przedstawia ono rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy jednostki. W sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzonego badania konieczne jest wydanie opinii zmodyfikowanej, w szczególności, jeśli modyfikacja dotyczy zastrzeżenia, konieczne jest przeprowadzenie dodatkowych konsultacji z wyznaczonymi osobami.

3.6.1.7 Wnikliwa, otwarta i szczerą dwustronna komunikacja z osobami sprawującymi nadzór

Komunikacja z osobami sprawującymi nadzór po stronie klienta ma kluczowe znaczenie dla jakości świadczonych usług rewizji finansowej. W jednostkach zainteresowania publicznego najczęściej tymi osobami są członkowie komitetu audytu. Osoby odpowiedzialne za dany projekt zobowiązane są do nawiązywania kontaktu z członkami komitetów audytu i regularnego informowania ich o wszystkich istotnych kwestiach związanych z wykonywanymi czynnościami rewizji finansowej. W szczególności dotyczy to kwestii takich jak ocena stosowanych przez jednostkę praktyk w zakresie rachunkowości, dokonywania szacunków przez zarząd, czy też ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Członkowie komitetu audytu informowani są także o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależności biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej, a także o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

3.6.1.8 Koncentracja na efektywności badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Metodyka audytu KPMG szczegółowo definiuje zagadnienie badania sprawozdań finansowych grup kapitałowych. Do obowiązków osób odpowiedzialnych za świadczenie usługi rewizji finansowej dla grupy kapitałowej należy ocena

kompetencji biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe spółek wchodzących w skład grupy, bez względu na to, czy są oni zatrudnieni w firmach członkowskich KPMG, czy nie. Jest to część procesu akceptacji potencjalnego zlecenia. Zostały także wydane dodatkowe zalecenia dotyczące obszaru badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które koncentrują się na kluczowych elementach ryzyka takiego zlecenia oraz na efektywności całego procesu badania.

3.6.2 Ochrona danych i zachowanie poufności informacji dotyczących klientów

Obowiązek zachowania poufności informacji dotyczących klientów KPMG oraz przechowywania danych osobowych jest traktowany z najwyższą starannością. Wszyscy pracownicy i partnerzy KPMG zobowiązani są do ukończenia szkolenia z zakresu ochrony informacji. Wymagania w tym zakresie umieszczane są na stronie intranetowej firmy i na bieżąco aktualizowane. Dodatkowo każdy pracownik i partner uczestniczy w okresowych obowiązkowych szkoleniach, obejmujących procedury stosowania kluczowych zasad Kodeksu Postępowania KPMG.

Przestrzeganie wymogów ochrony informacji jest potwierdzane przez każdego pracownika w corocznie składanym oświadczeniu o zachowaniu niezależności. Stosujemy formalną politykę przechowywania dokumentacji odnoszącą się do dokumentów dotyczących czynności rewizji finansowej, jak również innych projektów. Polityka ta pozostaje w zgodzie z uregulowaniami IESBA, a także z przepisami krajowymi. KPMG stosuje techniczne i organizacyjne środki zapewniające ochronę przechowywania danych elektronicznych, system bezpiecznego drukowania i niszczenia dokumentów, zabezpieczenia i kontrole dostępu do pomieszczeń, w których przechowywane są dane i dokumenty oraz regulaminy korzystania i przechowywania dokumentacji z wykonywanych czynności rewizji finansowej.

3.7 Zobowiązanie do nieustannego podnoszenia jakości pracy

KPMG dopełnia starań, by sposób wykonywania pracy i jakość dostarczanych usług spełniały oczekiwania uczestników rynku kapitałowego. Realizując ten cel KPMG wykorzystuje wiele metod monitorowania efektywności, reagowania na otrzymywaną informację zwrotną i dostrzegania możliwości wprowadzania udoskonaleń.

Dzięki stosowanym w tym zakresie procedurom, KPMG jest w stanie aktywnie identyfikować pojawiające się ryzyka i wykorzystywać możliwości służące podwyższaniu jakości świadczonych usług oraz wyciąganiu konstruktywnych wniosków na przyszłość.

3.7.1 Monitorowanie

3.7.1.1 Monitorowanie wewnętrzne

KPMG International stosuje zintegrowany program monitorowania, który obejmuje wszystkie firmy członkowskie i którego zadaniem jest ocena roli, adekwatności, efektywności i spójności funkcjonowania kluczowych zasad oraz procedur kontroli jakości. Monitorowanie odnosi się zarówno do realizacji poszczególnych projektów, jak i do istotnych polityk i procedur obowiązujących w firmach członkowskich KPMG International. Rezultaty i wnioski formułowane w wyniku realizacji programów monitorowania są przekazywane firmom członkowskim, zaś podsumowania analizowane są na poziomach regionalnym i globalnym.

Wyniki programów monitorowania wewnętrznego służą do dokonywania ogólnej oceny funkcjonowania systemu kontroli jakości, w tym jego wymaganego zakresu, odpowiedniego wdrożenia oraz efektywności stosowania.

Procedury monitorowania obejmują:

- ocenę stosowania zasad i procedur KPMG International,
- ocenę efektywności szkoleń i innych działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy, oraz
- ocenę zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami, a także standardami, politykami i procedurami stosowanymi w firmach członkowskich.

Corocznie nasza firma podlega dwóm wewnętrznym programom kontroli. Działy wykonujące czynności rewizji finansowej oraz dział podatkowy i dział doradztwa biznesowego poddawane są przeglądowi i ocenie poprawności i efektywności świadczonych usług (QPR - Quality Performance Review), natomiast KPMG jako firma poddana jest całościowej rewizji stosowanych zasad i procedur zarządzania ryzykiem (RCP - Risk Compliance Program). Ponadto, wszystkie firmy członkowskie poddawane są przeglądowi stosowania zasad i procedur zgodnie z wymogami globalnymi KPMG (GCR - Global Compliance Review). Programy zostały opracowane przez KPMG International i udział w nich jest warunkiem pozostania w sieci KPMG.

Przegląd oraz ocena poprawności i efektywności świadczonych usług (QPR)

Międzynarodowy program QPR jest fundamentem naszych działań związanych z monitorowaniem jakości projektów i jednym z głównych narzędzi zapewnienia stosowania przez firmy członkowskie zarówno standardów KPMG International, jak i obowiązujących standardów zawodowych. Program QPR pozwala ocenić poziom jakości świadczonych usług przez departament usług rewizji finansowej, usług podatkowych i usług doradczych oraz zidentyfikować obszary wymagające podniesienia jakości. Wszystkie osoby odpowiedzialne za realizację projektów poddawane są ocenie przynajmniej raz na trzy lata. Jej przeprowadzenie nadzorowane jest przez wiodącego

recenzena z innej firmy członkowskiej i monitorowane na poziomach regionalnym i globalnym. Rezultaty programu QPR są przekazywane poprzez komunikaty pisemne, szkolenia i okresowe spotkania partnerów i managerów oraz pozostałych pracowników.

Wyniki przeprowadzanych kontroli są brane pod uwagę podczas kolejnych kontroli, co przyczynia się do nieustannego podnoszenia jakości pracy. W przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości wymagane jest przeprowadzenie działań naprawczych, zarówno na poziomie projektu jak i poziomie operacyjnym firmy.

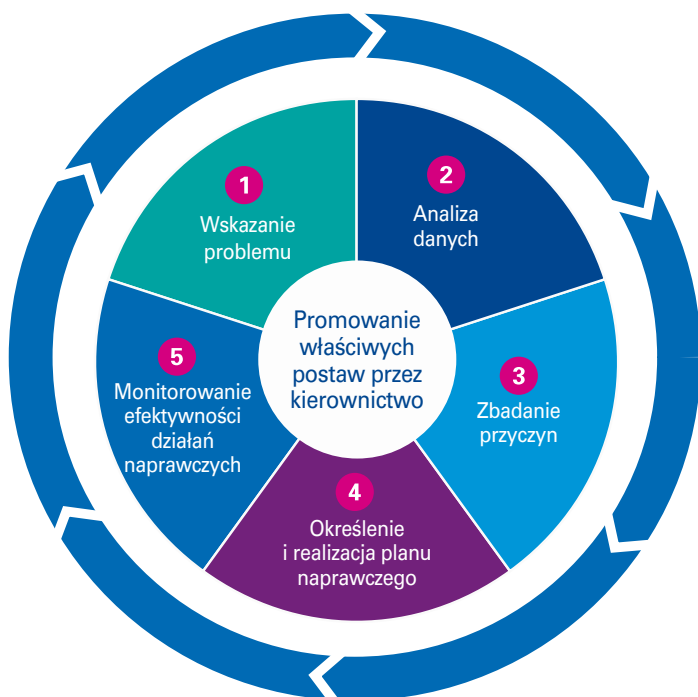
W przypadku kontroli usług dla klientów KPMG będących klientami globalnymi, wiodący partnerzy na poziomie globalnym, odpowiedzialni za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowej grupy kapitałowej, są informowani o niezadowolających ocenach i zidentyfikowanych problemach dotyczących jakości badania sprawozdań finansowych jednostek zależnych w danym kraju.

Program przeglądu i oceny zarządzania ryzykiem (RCP)

RCP jest przeprowadzany corocznie programem samooceny firmy członkowskiej KPMG. Celem tego programu jest przegląd, ocena i udokumentowanie zgodności funkcjonowania wszystkich obszarów firmy z systemem kontroli jakości opracowanym w ramach polityki kontroli jakości i zarządzania ryzykiem KPMG International, jak również z obowiązującymi przepisami prawnymi i regulacjami krajowymi.

W ramach RCP przeprowadzana jest analiza przyczyn źródłowych zaistniałych nieprawidłowości w celu identyfikacji jakościowych ich przyczyn i właściwemu zapobieżeniu ich ponownego wystąpienia. Analiza przyczyn źródłowych przeprowadzana jest w 5 etapach.

Schemat przeprowadzania analizy przyczyn źródłowych

Program ten jest nadzorowany i monitorowany zarówno na poziomie regionalnym jak i globalnym.

Program globalnego monitorowania zgodności stosowania polityk KPMG (GCR)

Program GCR prowadzony jest w cyklu trzyletnim przez osoby niezależne od kontrolowanej firmy członkowskiej KPMG, raportujące do Globalnego Zespołu Zarządzania Ryzykiem i Jakością, którego działaniami kieruje Globalna Grupa Monitorowania Zgodności Procedur. Program ten koncentruje się na istotnych procesach zarządczych i finansowych firm członkowskich, na zarządzaniu ryzykiem i niezależnością oraz ocenie efektywności programu RCP realizowanego corocznie przez każdą firmę członkowską.

Jeżeli w wyniku przeprowadzenia programu GCR zostaną zidentyfikowane istotne kwestie wymagające podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, firma członkowska podlega dodatkowej kontroli w celu sprawdzenia, czy nieprawidłowości zostały skutecznie wyeliminowane.

Wszystkie trzy programy wymagają od firmy członkowskiej sporządzenia planu działań naprawczych w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów oraz harmonogramu ich realizacji. Proces ten, ukierunkowany na podwyższenie efektywności oraz ciągle podnoszenie jakości usług, monitorowany jest na poziomach regionalnym i globalnym.

3.7.1.2 Monitorowanie zewnętrzne

Krajowa Komisja Nadzoru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przeprowadziła kontrolę KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w maju 2016 r. i nie stwierdziła nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

3.7.2 Informacja zwrotna od klientów

Oprócz wewnętrznego i zewnętrznego monitorowania jakości, w KPMG funkcjonuje formalny program aktywnego pozyskiwania informacji zwrotnej od kierownictwa i osób odpowiedzialnych po stronie klienta za kontrolowanie jakości świadczonych przez KPMG usług. Informacja zwrotna uzyskiwana w ramach tego programu jest formalnie analizowana przez naszą firmę i zespoły pracujące dla poszczególnych klientów. Dzięki temu możemy nieustannie się uczyć i podnosić poziom świadczonych usług. Wszelkie pilne działania wymagane w związku z uzyskaniem informacji zwrotnej, monitorowane są przez osobę odpowiedzialną za dane zlecenie. Takie działania umożliwiają bardzo szybkie reagowanie w przypadku jakichkolwiek problemów związanych z jakością.

3.7.3 Współpraca z regulatorami

Na poziomie międzynarodowym, KPMG International angażuje się w dwustronną dyskusję z Międzynarodowym Forum Niezależnych Regulatorów Audytu (International Forum of Independent Audit Regulators - IFIAR), dotyczącą procesu identyfikowania nieprawidłowości w ramach przeprowadzanych badań, celem właściwego uwzględniania tych kwestii na poziomie globalnym KPMG.

4 Informacja finansowa

Przychody KPMG w Polsce z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej oraz świadczenia innych usług, o których mowa w art. 48 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym w roku finansowym kończącym się 31 grudnia 2016 r. (wraz z danymi porównawczymi) przedstawia poniższa tabela:

	KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.				KPMG Audyt Sp. z o.o.			
	2015		2016		2015		2016	
	w tys. zł	%	w tys. zł	%	w tys. zł	%	w tys. zł	%
przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, w tym *:	88 781	57,88%	96 294	60,42%	4 972	69,44%	3 596	54,56%
badanie sprawozdań finansowych	74 245	48,41%	78 763	49,42%	3 501	48,90%	2 785	42,25%
przeglądy sprawozdań finansowych	4 187	2,73%	6 137	3,85%	753	10,52%	519	7,87%
inne usługi poświadczające	10 349	6,75%	11 394	7,15%	718	10,03%	292	4,43%
przychody z tytułu innych usług, w tym:	64 596	42,12%	63 080	39,58%	2 188	30,56%	2 995	45,44%
usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych								
doradztwo podatkowe								
prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego								
działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków	64	0,04%	101	0,06%				
wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych	35	0,02%						
świadczenie usług atestacyjnych, doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej	64 497	42,05%	62 979	39,52%	2 188	30,56%	2 995	45,44%
świadczenie usług przewidzianych standardami rewizji finansowej, a także innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów								
Razem przychody:	153 377	100,00%	159 374	100,00%	7 160	100,00%	6 591	100,00%

* Przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej zostały wykazane w sprawozdaniu z przejrzystości działania za rok 2014 w pozycji „Świadczenie usług przewidzianych standardami rewizji finansowej, a także innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów”

5 Zasady wynagradzania partnerów i kluczowych biegłych rewidentów

Partnerzy otrzymują zaliczki na poczet udziału w zysku, które po zakończeniu roku finansowego są weryfikowane w zależności od oceny realizacji uprzednio uzgodnionych celów biznesowych i rozwojowych. Ocena ta obejmuje również osiągnięcie kluczowych wskaźników jakości oraz stosowanie się do obowiązujących zasad i regulacji, w tym standardów etycznych.

Wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez partnerów nie jest uzależniona od wyników czynności rewizji finansowej, ani też od świadczenia usług dodatkowych dla jednostki, dla której świadczą oni czynności rewizji finansowej.

Wynagrodzenie kluczowych biegłych rewidentów niebędących partnerami, składa się z części stałej określonej w umowie o pracę oraz z części uzależnionej od wyniku rocznej oceny jakości pracy.

6 Struktura sieci KPMG

6.1 Struktura prawna

Firmy członkowskie KPMG działają jako niezależne podmioty stowarzyszone z KPMG International, pomiotem prawa szwajcarskiego. KPMG International prowadzi działania ukierunkowane na wspieranie działalności poszczególnych firm członkowskich sieci i nie prowadzi działalności usługowej dla klientów, która to pozostaje wyłącznie w ramach firm członkowskich.

Struktura KPMG ma na celu wsparcie ujednoczenia jakości usług oraz zastosowanie się do przyjętych wartości, bez względu na miejsce działania firmy członkowskiej. Jednym z głównych celów KPMG International jest wsparcie firm członkowskich w świadczeniu klientom wysokiej jakości usług poświadczających, podatkowych i doradczych. KPMG International opracowuje oraz wspiera wdrażanie wspólnej polityki oraz standardów pracy i postępowania w firmach członkowskich, jak również chroni nazwę i markę KPMG.

KPMG International jest podmiotem odrębnym pod względem prawnym od firm członkowskich. KPMG International i firmy członkowskie nie są globalną spółką, przedsiębiorstwem typu joint venture ani nie zawiązują spółek między sobą. Żadna z firm członkowskich nie jest uprawniona do składania jakichkolwiek oświadczeń wiążących KPMG International lub inny podmiot członkowski w stosunku do strony trzeciej, jak również KPMG International nie ma uprawnień do składania w imieniu podmiotów członkowskich sieci KPMG wiążących oświadczeń lub zaciągania w ich imieniu zobowiązań.

6.2 Obowiązki i zobowiązania firm członkowskich

Zgodnie z umowami zawartymi z KPMG International, firmy członkowskie są zobowiązane do postępowania zgodnego z polityką i procedurami KPMG International, w tym do przestrzegania standardów jakości, które określają sposób działania i świadczenia klientom usług, gwarantujący skuteczną konkurencyjność na rynku. Zawierane umowy stanowią zobowiązanie do stworzenia silnej struktury, która zapewnia kontynuację i stabilność działania, jak również umożliwia stosowanie globalnych strategii, dzielenie się zasobami, świadczenie usług międzynarodowym klientom, zarządzanie ryzykiem oraz stosowanie globalnej metodyki i narzędzi pracy. Każda firma członkowska przyjmuje odpowiedzialność za swoją kadrę zarządzającą oraz za jakość wykonywanej pracy.

Firmy członkowskie przyjmują zobowiązanie do działania zgodnego ze wspólnie przyjętymi wartościami KPMG.

Działalność KPMG International finansowana jest ze środków odprowadzanych przez firmy członkowskie. Ich wielkość obliczana jest przez Globalny Zarząd. Członkostwo danej firmy w sieci KPMG może być wypowiedziane, jeżeli nie postępuje ona zgodnie z polityką i procedurami ustalonymi przez KPMG International lub też nie wywiązuje się z innych przyjętych zobowiązań.

6.3 Ubezpieczenie odpowiedzialności zawodowej

KPMG posiada globalny program ochrony ubezpieczeniowej dostępny dla wszystkich firm członkowskich KPMG. Każda firma członkowska zobowiązana jest do realizowania rozsądnej polityki ubezpieczenia na wypadek powstania roszczeń związanych z odpowiedzialnością zawodową.

6.4 Struktura zarządzania

Kluczowymi organami KPMG International są: Globalna Rada (Global Council), Globalny Zarząd (Global Board) i Globalny Zespół Zarządzający (Global Management Team).

Globalna Rada (Global Council)

Globalna Rada koncentruje się na zadaniach wysokiego szczebla oraz umożliwia otwartą dyskusję i komunikację między firmami członkowskimi. Rada ta pełni funkcje analogiczne do zgromadzenia wspólników (KPMG International nie posiada kapitału zakładowego i udziałowców, a jedynie członków). Globalna Rada, oprócz innych pełnionych funkcji, wybiera przewodniczącego na kadencję trwającą do czterech lat (przedłużana na jedną kadencję), a także zatwierdza członków Globalnego Zarządu. Składa się ona z przedstawicieli 58 firm, które są członkami KPMG International w rozumieniu prawa szwajcarskiego. Podmioty KPMG posiadające sublicencję, są pośrednio reprezentowane przez firmę członkowską, która udzieliła takiej sublicencji.

Globalny Zarząd (Global Board)

Globalny Zarząd jest głównym organem zarządzającym i nadzorującym w KPMG International. Do podstawowych obowiązków Zarządu należy aprobowanie strategii, ochrona

i rozwój marki KPMG, nadzorowanie kierownictwa KPMG International oraz zatwierdzanie polityk i uregulowań. Globalny Zarząd zatwierdza przyjęcie nowych firm członkowskich oraz ratyfikuje wybór wiceprzewodniczącego, który dokonywany jest przez przewodniczącego oraz członków Globalnego Zespołu Zarządzającego.

W skład Globalnego Zarządu wchodzi przewodniczący i wiceprzewodniczący, przewodniczący każdego z trzech regionów (obie Ameryki; Azja i Pacyfik (ASPAC); Europa, Bliski Wschód i Afryka (EMA)) oraz określona liczba senior partnerów z firm członkowskich. Globalny Zarząd kierowany jest przez przewodniczącego, którego wspomaga Globalny Komitet Wykonawczy, w skład którego wchodzi: przewodniczący i wiceprzewodniczący, przewodniczący wszystkich regionów i aktualnie czterech innych senior partnerów z firm członkowskich.

Jeden z pozostałych członków Globalnego Zarządu wybierany jest na dyrektora wiodącego przez tych członków Zarządu Globalnego, którzy nie są jednocześnie członkami Globalnego Komitetu Wykonawczego (*nonexecutive members*). Główną rolą dyrektora wiodącego jest pełnienie funkcji łącznika pomiędzy przewodniczącym a pozostałymi nie wykonawczymi członkami. Lista członków globalnego Zarządu na dzień 1 października 2016 jest umieszczona w [KPMG International Annual Review](#).

Globalny Zarząd, w zakresie pełnienia obowiązków nadzorczych jest wspierany przez kilka komitetów, w tym Komitet Ładu, Komitet Operacyjny, Komitet ds. Inwestycji, Komitet ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem oraz Komitet ds. Ubezpieczenia Odpowiedzialności Zawodowej. Dyrektor wiodący przedstawia nominacje przewodniczących oraz członków poszczególnych komitetów Globalnego Zarządu do akceptacji przez Globalny Zarząd.

Globalny Zespół Zarządzający (Global Management Team)

Globalny Zarząd oddelegował realizację niektórych zadań do Globalnego Zespołu Zarządzającego, w tym między innymi

do określenia globalnej strategii we współpracy z Komitetem Wykonawczym. Globalny Zespół Zarządzający wspiera firmy członkowskie, a także nadzoruje realizację przez nie globalnej strategii. W skład Globalnego Zespołu Zarządzającego, kierowanego przez głównego wiceprzewodniczącego, wchodzi: główny przewodniczący, dyrektor operacyjny, liderzy merytoryczni działów szczebla globalnego, w tym działu infrastruktury oraz główny radca prawny. Lista członków Globalnego Zespołu Zarządzającego na dzień 1 października 2016 jest opublikowana w [KPMG International Annual Review](#).

Globalne Grupy Sterujące, działające pod nadzorem Globalnego Zespołu Zarządzającego są odpowiedzialne za wspieranie właściwej realizacji strategii i biznesplanów w przydzielonych obszarach. Rola Globalnej Grupy Sterującej ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem jest szerzej przedstawiona w [2016 KPMG International Transparency Report](#).

Każda firma członkowska KPMG należy do jednego z trzech regionów (obie Ameryki; Azja i Pacyfik; Europa, Bliski Wschód i Afryka). KPMG w Polsce należy do subregionu CEE, obejmującego kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Na czele każdego z regionów stoi Zarząd Regionalny, składający się z regionalnego przewodniczącego, regionalnego dyrektora operacyjnego lub wykonawczego, reprezentantów podregionów i innych osób w miarę potrzeb. Każdy Zarząd Regionalny koncentruje się na potrzebach firm członkowskich z danego obszaru terytorialnego i wspomaga wdrażanie polityk i procedur KPMG International.

6.5 Regionalni liderzy ds. jakości i zarządzania ryzykiem

W KPMG International funkcjonuje sieć regionalnych liderów ds. jakości i zarządzania ryzykiem podlegających globalnemu wiceprzewodniczącemu. Liderzy ci są członkami Globalnej Grupy Sterującej ds. Jakości i Zarządzania Ryzykiem i każdemu z nich podlega obszar, na którym funkcjonuje jedna lub więcej firm członkowskich. Ich rolą jest zwiększanie możliwości aktywnego monitorowania przez KPMG zarządzania jakością i ryzykiem w firmach członkowskich.

7 Oświadczenie Zarządu KPMG Audyt Sp. z o.o., komplementariusza KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

Oświadczenie Zarządu KPMG Audyt Sp. z o.o., komplementariusza KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości, stosowanej polityce w zakresie zapewnienia niezależności oraz doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

Przedstawione w niniejszym sprawozdaniu zasady, narzędzia i procedury służą zapewnieniu, w racjonalnym stopniu, że zasady świadczenia przez naszą firmę usług rewizji finansowej są zgodne z odpowiednimi przepisami prawa i standardami zawodowymi. Ze względu na ograniczenia, których nie da się uniknąć, brak zgodności z odpowiednimi przepisami prawa i standardami zawodowymi nie jest całkowicie wykluczony oraz może nie być wykryty.

Mając na uwadze powyższe ograniczenia Zarząd KPMG Audyt Sp. z o.o. oświadcza, że:

- system wewnętrznej kontroli jakości został opracowany i wdrożony zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym i zapewnia wystarczającą skuteczność dla realizacji celów firmy;
- stosowane procedury w zakresie zapewnienia niezależności zgodne są z zasadami, o których mowa w art. 56 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oraz w kodeksie etyki zawodowych księgowych IFAC, przyjętym przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów jako zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów, a ostatnia wewnętrzna kontrola przestrzegania tych zasad została przeprowadzona w 2016 roku;
- zapewnia możliwość wypełniania przez biegłych rewidentów zatrudnionych przez KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz biegłych rewidentów będących jej komandytariuszami, obowiązków w zakresie doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, wynikających z ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oraz z uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- zapewnia, że biegli rewidenci zatrudnieni przez KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. oraz biegli rewidenci będący jej komandytariuszami, realizują wewnętrzny plan szkoleń, zgodny z wymaganiami w zakresie doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, wynikającymi z uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Marcin Domagała

Członek Zarządu
Odpowiedzialny za sporządzenie
Sprawozdania z Przejrzystości

podpis

data

31.03.2017

Stacy Ligas

Członek Zarządu

podpis

data

31.03.2017

8 Biegły rewident odpowiedzialny za sporządzenie niniejszego sprawozdania

Odpowiedzialnym za sporządzenie niniejszego sprawozdania jest Marcin Domagała, biegły rewident nr 90046, wpisany do rejestru biegłych rewidentów prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

A Załączniki

A.1 Jednostki zainteresowania publicznego, dla których KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wykonywała czynności rewizji finansowej w 2016 roku.

1	AAT Holding S.A.	32	Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIO
2	Agora S.A.	33	Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy FIZ
3	Allianz Akcji Azjatyckich Subfundusz w SFIO	34	Arka BZ WBK Akcji Tureckich FIO
4	Allianz FIO	35	ARKA BZ WBK FIO
5	Allianz FIO Subfundusz Allianz Akcji	36	Arka BZ WBK Gotówkowy FIO
6	Allianz FIO Subfundusz Allianz Akcji Globalnych	37	ARKA BZ WBK Obligacji Europejskich FIO
7	Allianz FIO Subfundusz Allianz Akcji Małych i Średnich Spółek	38	ARKA BZ WBK Obligacji Korporacyjnych FIO
8	Allianz FIO Subfundusz Allianz Aktywnej Alokacji	39	ARKA BZ WBK Obligacji Skarbowych FIO
9	Allianz FIO Subfundusz Allianz Energetyczny	40	ARKA BZ WBK Rynku Nieruchomości 2 FIZ
10	Allianz FIO Subfundusz Allianz Globalny Stabilnego Dochodu	41	ARKA BZ WBK Stabilnego Wzrostu FIO
11	Allianz FIO Subfundusz Allianz Obligacji Globalnych	42	ARKA BZ WBK Zrównoważony FIO
12	Allianz FIO Subfundusz Allianz Obligacji Plus	43	Arka Platinum Dynamiczny
13	Allianz FIO Subfundusz Allianz Polskich Obligacji Skarbowych	44	Arka Platinum Konserwatywny
14	Allianz FIO Subfundusz Allianz Selektywny	45	Arka Platinum Stabilny
15	Allianz FIO Subfundusz Allianz Surowców i Energii	46	Arka Prestiż Akcji Ameryki Łacińskiej
16	Allianz FIO Subfundusz Pieniężny	47	Arka Prestiż Akcji Europejskich
17	Allianz FIO Subfundusz Stabilnego Wzrostu	48	Arka Prestiż Akcji Polskich SFIO
18	Allianz SFIO Subfundusz Allianz 1	49	Arka Prestiż Akcji Środkowej i Wschodniej Europy SFIO
19	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Dynamiczna Multistrategia	50	Arka Prestiż Europejskich Spółek Dywidendowych
20	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Dywidendowy Akcji Europejskich	51	Arka Prestiż Gotówkowy w Arka Prestiż SFIO
21	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Europe Equity Growth Select	52	Arka Prestiż Obligacji Korporacyjnych SFIO
22	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Flexi Asia Bond	53	Arka Prestiż Obligacji Skarbowych SFIO
23	Allianz SFIO Subfundusz Allianz India Equity	54	Arka Prestiż SFIO
24	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Pieniężny Globalny	55	Atende S.A.
25	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Pimco Global Low Duration Real Return	56	Bank BPH S.A.
26	Allianz SFIO Subfundusz Allianz US Equity	57	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
27	Allianz SFIO Subfundusz Allianz US Short Duration High Income Bond	58	Best S.A.
28	Allianz SFIO Subfundusz Allianz Zbalansowana Multistrategia	59	Bezpieczna Jesień SFIO
29	Allianz Specjalistyczny FIO	60	Bezpieczna Jesień SFIO Subfundusz Akcji
30	Apator S.A.	61	Bezpieczna Jesień SFIO Subfundusz Obligacji
31	Arka BZ WBK Akcji Polskich	62	Bezpieczna Jesień SFIO Subfundusz Pieniężny
		63	Bezpieczna Jesień SFIO Subfundusz Stabilnego Wzrostu
		64	Bezpieczna Jesień SFIO Subfundusz Zrównoważony
		65	Biuro Maklerskie Banku BPH S.A.
		66	BPH Akcji
		67	BPH Akcji Dynamicznych Spółek
		68	BPH Akcji Europy Wschodzącej
		69	BPH Akcji Globalny
		70	BPH Bezpieczna Inwestycja 1
		71	BPH Bezpieczna Inwestycja 2
		72	BPH Bezpieczna Inwestycja 3
		73	BPH Bezpieczna Inwestycja 4
		74	BPH Bezpieczna Inwestycja 5
		75	BPH Bezpieczna Inwestycja 6

76	BPH Dywidendowy	114	Fundusz Własności Pracowniczej PKP SFIO
77	BPH FIO Parasolowy	115	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
78	BPH FIZ Dochodowych Surowców	116	Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A.
79	BPH FIZ Korzystnego Kursu	117	Grupa Kapitałowa Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A.
80	BPH FIZ Multi inwestycja	118	Haitong Bank S.A. Oddział w Polsce
81	BPH Globalny Żywności i Surowców	119	Harper Hygienics S.A.
82	BPH Obligacji 1	120	Industrial and Commercial Bank of China S.A. Oddział w Polsce
83	BPH Obligacji 2	121	ING Bank Śląski S.A.
84	BPH Obligacji Korporacyjnych	122	ING Konto Funduszowe Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty
85	BPH Pieniężny	123	ING Pakiet Dynamiczny
86	BPH Selektywny	124	ING Pakiet Ostrożny
87	BPH Skarbowy	125	ING Pakiet Umiarkowany
88	BPH Stabilnego Wzrostu	126	ING Securities S.A. w Warszawie
89	BPH Superior Akcji	127	Inter Cars S.A.
90	BPH Superior FIO	128	InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group
91	BPH Superior Obligacji	129	Intesa Sanpaolo S.p.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce
92	BPH Superior Pieniężny	130	J.P.Morgan Europe Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
93	BPH Superior Rynku Surowców	131	Legg Mason Akcji 500+ FIZ
94	BPH Superior Selektywny	132	Legg Mason Akcji Skoncentrowany FIZ
95	BPH Zrównoważony	133	Legg Mason CEE Select FIO
96	COGNOR S.A.	134	Legg Mason Obligacji FIO
97	Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	135	Legg Mason Parasol FIO
98	Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	136	Legg Mason Senior FIO
99	Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	137	Legg Mason Subfundusz Akcji
100	Credit Agricole Akcji Nowej Europy subfundusz w Credit Agricole FIO	138	Legg Mason Subfundusz CEE Select
101	Credit Agricole Akcyjny subfundusz w Credit Agricole FIO	139	Legg Mason Subfundusz Obligacji
102	Credit Agricole Bezpieczny subfundusz w Credit Agricole FIO	140	Legg Mason Subfundusz Pieniężny
103	Credit Agricole Dynamiczny Europejski subfundusz w Credit Agricole FIO	141	Legg Mason Subfundusz Stabilny
104	Credit Agricole Dynamiczny Globalny subfundusz w Credit Agricole FIO	142	Legg Mason Subfundusz Strateg
105	Credit Agricole Dynamiczny Polski subfundusz w Credit Agricole FIO	143	Link 4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
106	Credit Agricole FIO	144	Lubawa SA
107	Credit Agricole Lokacyjny subfundusz w Credit Agricole FIO	145	Lubelski Węgiel „BOGDANKA” S.A.
108	Credit Agricole Nowej Europy subfundusz w Credit Agricole FIO	146	MCI Capital S.A.
109	Credit Agricole Stabilnego Wzrostu subfundusz w Credit Agricole FIO	147	Mercor S.A.
110	Elektrociepłownia Będzin S.A.	148	MLP Group S.A.
111	ENEA S.A.	149	Nationale- Nederlanden OFE
112	Eurocash S.A.	150	Nationale- Nederlanden PTE
113	Ferro S.A.	151	Nationale- Nederlanden TUnŻ S.A.
		152	NN Globalny Spółek Dywidendowych
		153	NN Japonia (L)
		154	NN Nowej Azji (L)

155 NN Obligacji Rynków Wschodzących (Waluta Lokalna) (L)	197 PKO Akcji Plus
156 NN Obligacyjny Globalnej Alokacji (L)	198 PKO Akcji Rynków Wschodzących Subfundusz Wydzielony w Ramach PKO Parasolowy FIO
157 NN Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty	199 PKO Akcji Rynku Amerykańskiego
158 NN Perspektywa Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty	200 PKO Akcji Rynku Amerykańskiego Subfundusz PKO Parasolowy FIO
159 NN SFIO Akcji 2	201 PKO Akcji Rynku Azji i Pacyfiku
160 NN SFIO Obligacji 2	202 PKO Akcji Rynku Azji i Pacyfiku Subfundusz Wydzielony w Ramach PKO Parasolowy FIO
161 NN Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty	203 PKO Akcji Rynku Europejskiego
162 NN Spółek Dywidendowych USA (L)	204 PKO Akcji Rynku Japońskiego Subfundusz Parasolowy FIO
163 NN Stabilny Globalnej Alokacji (L)	205 PKO Akcji Rynku Złota
164 NN Stabilny Globalnej Alokacji EUR (L)	206 PKO Bank Hipoteczny S.A.
165 NN Subfundusz Akcji	207 PKO Bezpieczna Lokata I FIZ
166 NN Subfundusz Akcji Środkowoeuropejskich	208 PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny S.A.
167 NN Subfundusz Ameryki Łacińskiej (L)	209 PKO BP Bankowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.
168 NN Subfundusz Depozytowy (L)	210 PKO Dóbr Luksusowych Globalny
169 NN Subfundusz Dynamiczny Globalnej Alokacji EUR (L)	211 PKO Globalnej Strategii FIZ
170 NN Subfundusz Europejski Spółek Dywidendowych	212 PKO Infrastruktury i Budownictwa Globalny
171 NN Subfundusz Globalny Długu Korporacyjnego (L)	213 PKO Medycyny i Demografii Globalny
172 NN Subfundusz Gotówkowy	214 PKO Obligacji Długoterminowych
173 NN Subfundusz Lokacyjny Plus	215 PKO Obligacji II
174 NN Subfundusz Obligacji	216 PKO Papierów Dłużnych Plus
175 NN Subfundusz Perspektywa 2020	217 PKO Papierów Dłużnych USD
176 NN Subfundusz Perspektywa 2025	218 PKO Papierów Dłużnych USD Subfundusz w PKO SFW FIO
177 NN Subfundusz Perspektywa 2030	219 PKO Parasolowy FIO
178 NN Subfundusz Perspektywa 2035	220 PKO Płynnościowy Specjalistyczny FIO
179 NN Subfundusz Perspektywa 2040	221 PKO Rynku Pieniężnego
180 NN Subfundusz Perspektywa 2045	222 PKO Skarbowy
181 NN Subfundusz Spółek Dywidendowych Rynków Wschodzących (L)	223 PKO Stabilnego Wzrostu
182 NN Subfundusz Stabilnego Wzrostu	224 PKO Strategii Obligacyjnych
183 NN Subfundusz Średnich i Małych Spółek	225 PKO Strategicznej Alokacji
184 NN Subfundusz Zrównoważony	226 PKO Surowców Globalny
185 Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.	227 PKO Technologii i Innowacji Globalny
186 Otwarty Fundusz Emerytalny Pocztylion	228 PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
187 Otwarty Fundusz Emerytalny PZU S.A.	229 PKO Zabezpieczenia Emerytalnego 2020 Subfundusz Zabezpieczenia Emerytalnego FIO
188 Pfeiderer Grajewo S.A.	230 PKO Zabezpieczenia Emerytalnego 2030 Subfundusz Zabezpieczenia Emerytalnego FIO
189 PGE Dom Maklerski S.A.	231 PKO Zabezpieczenia Emerytalnego 2040 Subfundusz Zabezpieczenia Emerytalnego FIO
190 PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	232 PKO Zabezpieczenia Emerytalnego 2050 Subfundusz Zabezpieczenia Emerytalnego FIO
191 PKO Absolutnej Stopy Zwrotu Europa Wschód - Zachód - fiz	
192 PKO Akcji Dywidendowych Globalny	
193 PKO Akcji II	
194 PKO Akcji III	
195 PKO Akcji Małych i Średnich Spółek	
196 PKO Akcji Nowa Europa	

233	PKO Zabezpieczenia Emerytalnego 2060 Subfundusz Zabezpieczenia Emerytalnego FIO	275	Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A.
234	PKO Zabezpieczenia Emerytalnego Specjalistyczny FIO	276	Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie EUROPA S.A.
235	PKO Zrównoważony	277	Ulma Construcion Polska S.A.
236	PKO Życie TU S.A.	278	VISTAL GDYNIA S.A.
237	PKP Cargo S.A.	279	Wielkopolska Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
238	Pocztalion-Arka Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna	280	Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital S.A.
239	Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A.	281	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A.
240	Powszechna Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa		
241	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A.		
242	Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.		
243	Private Equity Managers S.A.		
244	Prochem S.A.		
245	Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego 'Baltona' S.A.		
246	PZU FIO Ochrony Majątku		
247	PZU FIO Parasolowy		
248	PZU FIZ Akord		
249	PZU SFIO Globalnych Inwestycji		
250	PZU SFIO Universum		
251	PZU Subfundusz Akcji Krakowiak		
252	PZU Subfundusz Akcji Małych i Średnich Spółek		
253	PZU Subfundusz Akcji Nowa Europa		
254	PZU Subfundusz Akcji Rynków Rozwiniętych		
255	PZU Subfundusz Akcji Rynków Wschodzących		
256	PZU Subfundusz Akcji Spółek Dywidendowych		
257	PZU Subfundusz Dłużny Aktywny		
258	PZU Subfundusz Dłużny Rynków Wschodzących		
259	PZU Subfundusz Energia, Medycyna, Ekologia		
260	PZU Subfundusz Globalny Obligacji Korporacyjnych		
261	PZU Subfundusz Gotówkowy		
262	PZU Subfundusz Papierów Dłużnych Polonez		
263	PZU Subfundusz Sejf+		
264	PZU Subfundusz Stabilnego Wzrostu Mazurek		
265	PZU Subfundusz Telekomunikacja, Media, Technologia		
266	PZU Subfundusz Zrównoważony		
267	PZU Życie S.A.		
268	Radpol S.A.		
269	Raiffeisen Bank Polska S.A.		
270	RCI Banque S.A. Oddział w Polsce		
271	Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo Kredytowa Jowisz		
272	Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa "Polska"		
273	Svenska Handelsbanken AB S.A. Oddział w Polsce		
274	Towarzystwo Ubezpieczeń EUROPA S.A.		

Kontakt

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09

Biura KPMG w Polsce

Warszawa	Kraków	Poznań	Wrocław	Gdańsk	Katowice	Łódź
ul. Inflancka 4A 00-189 Warszawa T: +48 22 528 11 00 F: +48 22 528 10 09 E: kpmg@kpmg.pl	ul. Opolska 114 31-323 Kraków T: +48 12 424 94 00 F: +48 12 424 94 01 E: krakow@kpmg.pl	ul. Roosevelta 18 60-829 Poznań T: +48 61 845 46 00 F: +48 61 845 46 01 E: poznan@kpmg.pl	ul. Bema 2 50-265 Wrocław T: +48 71 370 49 00 F: +48 71 370 49 01 E: wroclaw@kpmg.pl	al. Zwycięstwa 13A 80-219 Gdańsk T: +48 58 772 95 00 F: +48 58 772 95 01 E: gdansk@kpmg.pl	ul. Francuska 34 40-028 Katowice T: +48 32 778 88 00 F: +48 32 778 88 10 E: katowice@kpmg.pl	al. Piłsudskiego 22 90-051 Łódź T: +48 42 232 77 00 F: +48 42 232 77 01 E: lodz@kpmg.pl

© 2017 KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie i gospodarce prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Poglądy i opinie wyrażone w powyższym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG Sp. z o.o.

kpmg.pl